

Teza: kara dyscyplinarna

Świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego w okresie obowiązywania orzeczenia o zakazie wykonywania zawodu radcy prawnego jest poważnym deliktem dyscyplinarnym, uzasadniającym karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas jednego roku i sześciu miesięcy.

Sygn. akt WO-22/19

ORZECZENIE

z dnia 17 kwietnia 2019 roku

Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych w składzie :

Przewodniczący: SWSD Janina Kruszewska

Sędziowie: SWSD Adela Fischer, SWSD Stanisław Chmielewski

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Alicji Kujawa,

po rozpoznaniu w Warszawie, na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2019 roku,

sprawy radcy prawnego M. S. - wpis nr WA- (...),

obwinionego o popełnienie czynu z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 3 ust. 1 i art. 28 ust.2 ustawy o radcach prawnych i art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, po rozpatrzeniu wniesionego w terminie odwołania Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2018 roku od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 9 października 2018 r. - sygnatura akt: D 73/18, orzeka co następuje :

1.

zaskarżone orzeczenie zmienia w ten sposób, że w miejsce wymierzonej obwinionemu radcy prawnemu M. S. kary nagany, na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych wymierza obwinionemu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas jednego roku i sześciu miesięcy,

2.

w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy,

3.

na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych obciąża obwinionego radcę prawnego M. S. kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie i zasądza od obwinionego na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie kwotę 1300,00 (jeden tysiąc trzysta 00/100) złotych.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 09 października 2018 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie uznał, obwinionego radcę prawnego M. S. za winnego popełnienia zarzuconego - we wniosku o ukaranie z dnia 11 lipca 2018 roku - przewinienia dyscyplinarnego, tj. tego, że :

w okresie od 27 lutego 2018 r. do 23 maja 2018 r. w Legionowie i Warszawie, mimo prawomocnego i podlegającego wykonaniu od dnia 26 lutego 2018 r. orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie z dnia 09 października 2017 r. wymierzającego mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na czas sześciu miesięcy - nadal wykonywał zawód radcy prawnego - poprzez złożenie w dniu 22 maja 2018 r. do Sądu Rejonowego w Legionowie, w imieniu J. K. (2), wniosku o podział majątku dorobkowego oraz przyjęcie w dniu 11 maja 2018 r. od A. U. (1) i w dniu 23 maja 2018 r. od J. S. (1) upoważnień do obrony w śledztwie nadzorowanym przez Prokuraturę Rejonową Warszawa Praga Północ, toczącym się pod sygnaturą PR 2 Ds. 130.2017 i uczestniczenie w w/w dniach w czynnościach ogłoszenia zarzutów oraz przesłuchania w charakterze podejrzanych w/w osób, tj. popełnił czyn z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 3 ust. 1 i art. 28 ust.2 ustawy o radcach prawnych oraz w związku z art. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i wymierzył za ten czyn na podstawie art.64 ust. 1 i art.65 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych karę nagany i dodatkowo na podstawie art.65 ust. 2a w/w ustawy zakaz wykonywania patronatu na okres 3 (trzech) lat oraz obciążył w/w radcę prawnego kosztami postępowania w kwocie 1500,00 zł płatnymi na rzecz OIRP w Warszawie.

W uzasadnieniu swojego orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie stwierdził, że wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie o ukaranie w/w obwinionego radcy prawnego wpłynął do w/w Sądu jako właściwego do jego rozpoznania w dniu 17 lipca 2017 roku, który następnie został doręczony w/w obwinionemu, który jednakże nie złożył pisemnej odpowiedzi na ten wniosek. W konsekwencji w/w Sąd Dyscyplinarny wyznaczył rozprawę na dzień 09 października 2018 r., w której obwiniony wziął udział, a po jej przeprowadzeniu zostało wydane powyżej opisane orzeczenie.

Następnie w uzasadnieniu wydanego orzeczenia w/w Sąd jako sąd I instancji ustalił następujące istotne okoliczności faktyczne sprawy, które cytuję poniżej.

„ Orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Warszawie z dnia 09 października 2017, r. Obwiniony został ukarany karą dyscyplinarną zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas sześciu miesięcy oraz zakazem wykonywania patronatu na czas trzech lat. Orzeczenie to uprawomocniło się od dnia 26 lutego 2018 r. (orzeczenie OSD wraz z wzmianką o prawomocności i wykonalności, k.42).

Pismem 4 czerwca 2018 r. Sąd Rejonowy w Legionowie I Wydział Cywilny poinformował OIRP w Warszawie, że Obwiniony złożył w imieniu J. K. (3) w Sadzie rejonowy w Legionowie wniosek z 18 maja 2018 r. o podział majątku dorobkowego pomimo zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego (pismo Sądu rejonowego w Legionowie, k.1; wniosek Obwinionego z 18 maja 2018 r. o podział majątku dorobkowego wraz z załącznikami, k.2-36).

Pismem z 4 czerwca 2018 r. Prokuratura Rejonowa Warszawa Praga-Północ w Warszawie zawiadomiła OIRP w Warszawie, że w ramach śledztwa przeciwko podejrzanym: A. U. (1) oraz J. S. (2) prowadzonego pod sygn. PR 2Ds. 130.2017 r. A. U. w dniu 11 maja 2018 r. oraz J. S. w dniu 23 maja 2018 r. ustnie do protokołu ustanowili obrońcę w osobie Obwinionego. Obwiniony uczestniczył w tych dniach w czynności ogłoszenia zarzutów oraz przesłuchania ich w charakterze podejrzanych. Obwiniony nie poinformował prokuratora, że nie jest osobą uprawnioną do obrony w rozumieniu art. 82 k.p.k. (zawiadomienie, k.46).

Powyższy, niesporny stan faktyczny został ustalony w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty oraz wyjaśnienia Obwinionego, który przyznał się zarówno w toku dochodzenia dyscyplinarnego (protokół przesłuchania Obwinionego, k.62), jak i na rozprawie (protokół rozprawy, k.5) do stawianych mu zarzutów.

Materiał dowodowy w niniejszej sprawie stanowią w pierwszej kolejności kserokopie wspomnianych pism. OSD uznał ten materiał za wiarygodny i potwierdzający odzwierciedlone w nim okoliczności w szczególności w zakresie dat czynności, występowania Obwinionego w charakterze radcy prawnego - pełnomocnika oraz w postępowaniu karnym. Prawdziwość zgromadzonych dokumentów nie budziła wątpliwości OSD i znajduje potwierdzenie w wyjaśnieniach

Obwinionego. Tym samym OSD uznał, że zgromadzone dokumenty mogły stanowić rzetelną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

W zakresie wyjaśnień Obwinionego OSD dał im wiarę w zakresie w jakim potwierdzają okoliczności faktyczne, wynikające ze zgromadzonych w sprawie dokumentów oraz w zakresie odmowy przez A. U. i J. S. składania zeznań. Obwiniony nie kwestionował, swojego udziału zarówno w sprawie cywilnej, jak i w czynnościach przedmiotowego postępowania karnego, motywując swe postępowaniem działaniem dla dobra klientów.”

Następnie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie zważył, co następuje :

„Po analizie zebranego materiału dowodowego OSD uznał, że materiał ten pozwala na przypisanie Obwinionemu oczywiście zawinonego popełnienia zarzucanych mu przewinień dyscyplinarnych. Tym samym można postawić mu zarzut naruszenia wskazanych we wniosku o ukaranie przepisów Ustawy i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (dalej: KERP).

Na wstępie rozważań należy wskazać, że nie ma wątpliwości co do tego, że Obwiniony dopuścił się zarzucanych mu czynów w ramach świadczonej pomocy prawnej, czyli w ramach czynności zawodowych, czy też szerzej - wykonywania zawodu radcy prawnego. Obwiniony w sprawie o podział majątku dorobkowego złożył wniosek jako radca prawny - pełnomocnik wnioskodawczyni. Wniosek został sporządzony na papierze firmowym jego kancelarii, podpisany imiennie z podaniem tytułu zawodowego. W aktach sprawy znajduje się również pełnomocnictwo ogólne od wnioskodawczyni udzielone Obwinionemu (k.6). W zakresie postępowania karnego Obwiniony nie kwestionował swojego udziału w czynnościach postępowania przygotowawczego najpierw jako pełnomocnik (art. 87 k.p.k.) jak również nie kwestionował, że został ustanowiony obrońcą przez oboje podejrzanych oraz, że uczestniczył w obu czynnościach postawienia zarzutów.

Nie można więc być wątpliwości, że zarzucane Obwinionemu czyny mogą być rozpatrywane pod kątem naruszenia norm wykonywania zawodu zawartych w Ustawie i KERP. W ocenie OSD argumentacja Obwinionego, że jego udział w sprawach był podyktowany dobrem klientów, działał pro bono, itp., nie może stanowić jakiegokolwiek usprawiedliwienia dla naruszenia zasad etyki zawodowej. Motywy, jakimi kierował się Obwiniony nie zasługują na usprawiedliwienie i nie wpływają na ocenę co do winy Obwinionego, która w świetle zgromadzonego materiału jest oczywista. Każdy radca prawny, jako profesjonalista i osoba wykonująca zawód zaufania publicznego musi być świadomy zakresu i rodzaju zakazów, jakie wiążą się z prawomocnym orzeczeniem sądy dyscyplinarnego o zawieszeniu prawa do wykonywania zawodu oraz jakie sankcje mogą grozić radcy prawnemu naruszającemu takie orzeczenie. Oczywistym jest, że radca prawny powinien działać dla dobra i w interesie reprezentowanych przez siebie klientów. Działanie to musi się jednakże mieścić w granicach wyznaczonych przepisami prawa, zasadami etyki zawodowej i prawomocnymi orzeczeniami uprawnionych organów, w tym organów dyscyplinarnych samorządu radcowskiego. Inkryminowane zachowanie stanowiło ewidentny przykład naruszenia przez niego przepisów zarówno ustawowych (k.p.k., k.p.c. i Ustawy), jak i Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Na gruncie KERP Obwiniony swoim zachowaniem sprzeniewierzył się rocie ślubowania radcowskiego i wspomnianym przepisom KERP. Tym samym, w sposób oczywisty Obwiniony, naruszył zaufanie do zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego, a w konsekwencji naraził na szwank godność zawodu.

W interesie samorządu radców prawnych, jako wspólnego dobra zrzeszonych w nim radców prawnych jest, by zawód radcy prawnego był postrzegany w społeczeństwie jako zawód wykonywany przez osoby cechujące się nienaganną postawą etyczną. Klient musi mieć przekonanie, że radca prawny, któremu powierza swoją sprawę jest osobą cechującą się najwyższymi walorami etycznymi i moralnymi. Jest to warunek niezbędny do pozyskania i utrwalania zaufania publicznego do całego zawodu. Z tego powodu organy samorządu muszą surowo reagować na każdy przejaw zachowania godzącego w godność zawodu radcy prawnego.

W zakresie wymiaru kary OSD uznał, że kara nagany oraz środek kamy w postaci zakazu wykonywania patronatu będą adekwatne do ciężaru popełnionego czynu i stopnia zawinienia. W ocenie OSD orzeczenie dyscyplinarne

o zwieszeniu prawa do wykonywania zawodu zawiera w sobie oczywistą normę nakazującą zawieszonemu radcy prawnemu powstrzymanie się od podejmowania jakichkolwiek dalszych czynności zawodowych, a ponadto obowiązek zminimalizowania negatywnych skutków dla reprezentowanej strony (wyłączenie się od udziału w postępowaniu, umożliwienie stronie udzielenia pełnomocnictwa innej osobie, itp.). W tym kontekście za wręcz kuriozalne należało uznać założenie Obwinionego, że udając się do prokuratury Obwiniony zakładał, że prokurator powinien wiedzieć, że w stosunku do Obwinionego zostało orzeczone zawieszenie praw do wykonywania zawodu.

Ustalając wymiar kary OSD miał na uwadze także jej celowość, tj. okoliczność, iż stanowić będzie ona represję, która powinna w przyszłości przypomnieć Obwinionemu, że postępowanie którego się dopuścił, jest etycznie naganne i że w przyszłości nie dopuści się jakichkolwiek naruszeń etyki zawodowej albowiem skutkować to może jeszcze surowszymi karami dyscyplinarnych. Pomimo ewidentnych naruszeń przez Obwinionego zasad etyki zawodowej i przepisów Ustawy OSD nie orzekł najsurowszych kar dyscyplinarnych. OSD uznał za okoliczność częściowo łagodząca i wpływającą na złagodzenie wymiaru kary postawę Obwinionego w toku dochodzenia dyscyplinarnego i rozprawy przed OSD. Obwiniony przyznał się do winy, nie kwestionował i potwierdził okoliczności faktyczne sprawy, uzasadniając swoje działanie interesem klientów. Wziąwszy pod uwagę skutki procesowe, jakie wiążą się z nieważnością postępowania obiektywnie trudno zgodzić się ze stanowiskiem, że radca prawny prawomocnie zawieszony w prawie wykonywania zawodu działał w interesie klienta. Tym niemniej afirmatywna postawa Obwinionego, który przyznał się do „błędu”, skutkowałą odstępniem przez OSD od wymiaru surowszych kar. Wymierzenie kary nagany skutkuje możliwością orzeczenia dodatkowo zakazu wykonywania patronatu. OSD postanowił orzec w stosunku do Obwinionego ten środek, uznając, że 3-letni okres zakazu wykonywania patronatu jest adekwatny do stopnia zawinienia i celów tego środka. Nie sposób wyobrazić sobie, aby dopuszczając się popełnienia tego rodzaju przewinień dyscyplinarnych Obwiniony mógł należycie przygotowywać aplikantów do rzetelnego wykonywania zawodu radcy prawnego i kształtowania u nich właściwej postawy etycznej.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust.2 ustawy o radcach prawnych w zw. z § 1 ust. 1 Uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.”

Wydane orzeczenie zaskarżył w części dotyczącej rozstrzygnięcia o orzeczonej karze dyscyplinarnej - wniesioną w terminie apelacją, tj. w dniu 18.12.2018 r. - Minister Sprawiedliwości.

W odwołaniu skarżący - na zasadzie art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych - zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił rażąco niewspółmierność kary wymierzonej obwinionemu w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości popełnionego deliktu dyscyplinarnego i stopnia winy radcy prawnego M. S., i wniósł o jego zmianę poprzez wymierzenie obwinionemu kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas dwóch lat oraz zakazu wykonywania patronatu na czas pięciu lat.

W uzasadnieniu swojego zarzutu i wniosku Minister Sprawiedliwości - nie kwestionując ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Dyscyplinarny dotyczących sprawstwa i winy radcy prawnego M. S. - wskazał, że w jego ocenie „... powyższego orzeczenia nie można zaakceptować w części dotyczącej wymierzenia obwinionemu rażąco łagodnej kary w postaci nagany oraz zakazu wykonywania patronatu na czas trzech lat.” Następnie stwierdził, że „... wydając orzeczenie w sprawie sąd winien zważyć, aby orzeczona kara była współmierna do stopnia zawinienia i społecznej szkodliwości czynu, odpowiadała społecznemu poczuciu sprawiedliwości oraz realizowała cele zapobiegawcze i wychowawcze w stosunku do sprawcy czynu zabronionego. Na sędzie dyscyplinarnym ciąży obowiązek dokonania oceny poczynionych ustaleń również w zakresie przesłanek rządzących wymiarem kary zgodnie z przekonaniem, wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego i zasad prawidłowego rozumowania. Ocena ta nie może być jednak dowolna i musi uwzględniać kryteria obiektywne, tj. logikę, wiedzę oraz doświadczenie życiowe. Należy wskazać, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Warszawie orzeczeniem z dnia 9 października 2017 r., sygn. akt D 54/17 wymierzył radcy prawnemu M. S. karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na czas sześciu miesięcy za to, że naruszył nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego poprzez uderzenie go głową w twarz co spowodowało obrażenia ciała w postaci złamania korzenia zęba 11, przez co spowodował naruszenia czynności ciała powyżej siedmiu

dni, tj. za popełnienie czynu z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 222 §1 k.k. w zbiegu z art. 157 §1 k.k. w zw. z art. 11 §2 k.k.

Podstawą powyższego postępowania dyscyplinarnego było postępowanie karne zakończone prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ z dnia 29 listopada 2016 r., sygn.. akt III K 549/16, mocą którego wymierzono radcy prawnemu M. S. za wyżej wymieniony czyn karę grzywny.

Trzeba zaakcentować, że zawód racy prawnego jest zawodem zaufania publicznego. Okoliczność ta nakłada na osoby go wykonujące szczególnie obowiązek przestrzegania określonych standardów oraz zasad etyki i godności.

Od przedstawicieli tego zawodu żąda się takich przymiotów jak: uczciwość w życiu prywatnym i zawodowym, uczynność, pracowitość, poczucie odpowiedzialności za własne słowa i czyny, stanowczość, odwaga cywilna, samokrytycyzm, umiejętność zgodnego współżycia z otoczeniem, a nadto takiego postępowania i takiego zachowania, które odpowiada ocenom moralnym i etycznym, gwarantującym właściwe wykonywanie zawodu (por. wyrok NSA z dnia 26 października 2007 roku, VI SA/Wa 1516/07).

W okolicznościach niniejszej sprawy, radca prawny M. S. z pełną świadomością podjął się prowadzenia spraw wiedząc, że działanie takie jest nie do pogodzenia z wymaganą od radcy prawnego uczciwością i etyką zawodową. Świadczy także o lekceważeniu orzeczeń Sądu Dyscyplinarnego i braku szacunku wobec organów samorządu radcowskiego, podczas gdy radca prawny obowiązany jest współdziałając z organami samorządu radców prawnych w sprawach związanych z jego funkcjonowaniem i zadaniami oraz w sprawach wykonywania zawodu i przestrzegania Kodeksu. () wykonywanie przez radcę prawnego M. S. zawodu radcy prawnego, pomimo prawomocnego i podlegającego wykonaniu orzeczenia Okręgowego Sąd Dyscyplinarnego wymierzającego mu karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu na czas sześciu miesięcy, którego podstawą było postępowanie karne zakończone prawomocnym wyrokiem skazującym, stanowi rażąco oznakę lekceważenia porządku prawnego.

Nieetyczne zachowanie obwinionego wpływa na negatywne postrzeganie osób wykonujących zawody zaufania publicznego. Prowadzi to do konstatacji, iż radca prawny M. S. swoim zachowaniem nie tylko podważył zaufanie i wizerunek swojej osoby, lecz również godził w dobre imię radców prawnych oraz naruszył standardy składające się na budowanie pozytywnego odbioru całego systemu wymiaru sprawiedliwości. Biorąc zatem pod uwagę stopień winy i społecznej szkodliwości popełnionego czynu oraz ustawowe wymagania stawiane radcom prawnym, a także odpowiadające im powszechne oczekiwania, w okolicznościach niniejszej sprawy kara nagany jest karą rażąco łagodną, w odczuciu społecznym nieakceptowalną i niesprawiedliwą, co uzasadnia zarzut z art. 438 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych.

Na gruncie tego przepisu chodzi o różnicę ocen tak zasadniczej natury jak w niniejszej sprawie, że karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby również w potocznym znaczeniu tego słowa - rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować, która w społecznym odczuciu staje się karą niesprawiedliwą (por. wyrok Sadu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 28 stycznia 2014 roku, II AKa 264/13, LEX nr 1425460 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 4 lipca 2013 roku, II AKa 125/13, LEX 1345555).” Ponadto skarżący stwierdził, że „.... Wymierzona kara nie pozwoli odczuć radcy prawnemu M. S. w sposób wystarczający, negatywnych konsekwencji swojego zachowania.”

Obwiniony radca prawny M. S. nie złożył - do dnia rozpraw - odpowiedzi na odwołanie Ministra Sprawiedliwości.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje.

Odwołanie Ministra Sprawiedliwości zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W toku rozpatrzenia odwołania w niniejszej sprawie Wyższy Sąd Dyscyplinarny, mając na uwadze przebieg postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w Warszawie oraz brak odwołania obwinionego, a także nie kwestionowanie w odwołaniu Ministra Sprawiedliwości ustaleń faktycznych oraz co do winny obwinionego,

przyjął że zostało ono przeprowadzone prawidłowo i doprowadziło do właściwych ustaleń faktycznych w części opisowej zaskarżonego orzeczenia. Potwierdza to także treść uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, w którym nie można dopatrzeć się błędów w ocenie zgromadzonych dowodów stosownie do wskazań zawartych w treści art. 4 i 7 k.p.k. W konsekwencji uprawniony jest wniosek, że obwiniony radca prawny M. S. popełnił zarzucone mu czyny, a jego wina oraz okoliczności przypisanego przewinienia dyscyplinarnego - co jest istotne dla oceny zaskarżonego orzeczenia w kontekście wniesionego odwołania - nie budzą żadnych wątpliwości. W tej sytuacji Wyższy Sąd Dyscyplinarny, stosownie do treści wniesionego odwołania oraz wymogów procesowych przewidzianych dla postępowania odwoławczego - art. 433 §2 i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca o radcach prawnych - musi odnieść się jedynie do podniesionego w/w odwołaniu zarzutu rażącej niewspółmierności kary nagany wraz z okresem czasu trzech lat zakazu pełnienia roli patrona orzeczonej wobec obwinionego.

Przechodząc do tej kwestii należy podnieść, że podstawą odwoławczą jest tylko taka niewspółmierność kary, która ma charakter rażącej. Musi ona zatem przy wstępnym oglądzie rzucić się w oczy i nie nadawać się do zaakceptowania, a więc musi to być dysproporcja w ocenie represji o charakterze zasadniczym, która w sposób oczywisty jest nieproporcjonalna do kar wymierzanych podobnym sprawcom w podobnych sprawach. W tym miejscu Wyższy Sąd Odwoławczy wskazuje na brak ustawowej definicji „rażącej niewspółmierności kary” przez co - w tej kwestii - należy odwołać się do bogatego oraz utrwalonego i jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ten Sąd już w wyroku z 2 lutego 1995 r. wyraził pogląd, że nie chodzi o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary, ale o różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzona nazwać można byłoby - również w potocznym znaczeniu tego słowa - „rażąco niewspółmierną”, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować (por. sygn. akt KRN 198/94 -OSP 1995 nr 6, poz.18). Rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzić może tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzona przez Sąd I instancji, a kara jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w art. 53 k.k. oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego, a są to w szczególności stopień winy sprawcy, którego kara nie może przekraczać oraz cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec sprawcy, tj. obwinionego radcy prawnego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa - por. wyrok SN z 14.11.1973 r.-III KR 254/73, OSNPG 1974 nr 3-4, poz.51.

Potwierdzeniem obowiązywania tej linii orzeczniczej jest wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.11.2014 r. - sygn. akt SNO 55/14, a także z dnia : 28.02.2013 r. - sygn. akt SNO42/13 i 05.062014 r. - sygn. akt SNO 22/14, a potwierdzeniem jej stosowania w postępowaniu dyscyplinarnym jest Postanowienie w/w Sądu z dnia 27 lipca 2016 r. - sygn. akt SDI 18/16, w którym nawiązano do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26.06.2006 r. - sygn. akt SNO 28/06. Konsekwencją w/w orzecznictwa Sądu Najwyższego w zakresie „...zarzutu rażącej niewspółmierności kary (w postępowaniu dyscyplinarnym), jego uwzględnienie ograniczyć wymierzoną a karą, która w świetle dyrektyw jej wymiaru należałoby orzec” – patrz Postanowienie SN z dnia 4 marca 2016 r. - sygn. akt. SDI 76/15.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpatrując wniesione przez uprawniony podmiot, tj. Minister Sprawiedliwości, odwołanie musi dokonać oceny zaskarżonego orzeczenia w granicach zaskarżenia, tj. w zakresie wymiaru kary, mając na względzie ustawowy katalog kar określony w ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych. Obwiniony został zapoznany z treścią odwołania i odniósł się do niego na rozprawie w dniu 17 kwietnia br. wnosząc „o utrzymanie w mocy orzeczenia Sądu I instancji, ewentualnie o zmianę orzeczenia poprzez ukaranie karą pieniężną obok wymierzonej kary.” Mając na względzie prawidłowe ustalenia sądu okręgowego w zakresie stanu faktycznego i stopnia winy obwinionego radcy prawnego, które Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, pozwoli to na zakończenie postępowania w niniejszej sprawie oraz określi sytuację obwinionego radcy prawnego na przyszłość, bez naruszenia jego podstawowego prawa jakim jest prawo do obrony przed niezależnym sądem.

Jednocześnie należy zauważyć, że fundamentalną dyrektywą dla wymiaru kary jest także dyrektywa winy, zgodnie z którą każdy sąd zobowiązany jest czuwać, aby dolegliwość kary nie przekraczała „stopnia winy” sprawcy - obwinionego

w sprawie radcy prawnego M. S.. Z dokonanych prawidłowo ustaleń i ocen dotyczących zachowania w/w sprawcy w związku z popełnieniem zarzuconego przewinienia dyscyplinarnego, które pozostają aktualne, wynika wprost umyślność i celowość działania obwinionego, a to wskazuje na zawinione i karygodne działanie wynikające z braku poszanowania dla prawomocnego orzeczenia sądu dyscyplinarnego i działań samorządu radcowskiego.

Działanie w/w obwinionego stanowiło także działanie na szkodę wymiaru sprawiedliwości i porządku prawnego oraz osób reprezentowanych,. W tej sytuacji nie można dopatrzeć się nawet „częściowo okoliczności łagodzących” jak stwierdził Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, ale bez wskazania w uzasadnieniu podstaw, gdyż samo przyznanie się obwinionego - w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego - taką podstawą nie jest i nie może być w kontekście zgromadzonych w sprawie dokumentów, które zostały uznane za wiarygodne. Obwiniony radca prawny jest członkiem samorządu radcowskiego, więc ciąży na nim obowiązek wykonywania prawomocnie orzeczonych kar dyscyplinarnych i na pewno jako profesjonalista zdawał sobie sprawę z karygodności swojego działania także w aspekcie społecznej szkodliwości popełnionego przewinienia poprzez spowodowanie sytuacji, która osłabia zaufanie do zawodu radcy prawnego.

Mając na względzie powyższe rozważania Wyższy Sąd Dyscyplinarny stwierdził konieczność zmiany zaskarżonego orzeczenia w zakresie wymierzonej obwinionemu radcy prawnemu M. S. kary uznając, że kara wymierzona w niniejszej sprawie przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny jest karą niewspółmierną do stopnia przewinienia dyscyplinarnego obwinionego radcy prawnego. Kara wymierzona w niniejszej sprawie winna wiązać się z konkretną dolegliwością dla obwinionego i musi spełnić także cele zapobiegawcze oraz wychowawcze w stosunku do w/w obwinionego. Jednocześnie wymiar orzeczonej kary musi uwzględnić zasadę wyrażoną w art. 53 §2 k.k., tj. uwzględniać motywy i sposób zachowania obwinionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na nim obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw popełnionego przewinienia dyscyplinarnego oraz właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób jego życia przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i później, w szczególności fakt uprzedniego prawomocnego ukarania obwinionego oraz popełnienia przez niego kolejnego przewinienia dyscyplinarnego w okresie obowiązywania orzeczenia o zakazie wykonywania zawodu radcy prawnego, co świadczy o braku poszanowania przez obwinionego podstawowych zasad wykonywania zawodu radcy prawnego, a także w szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości. W tej sytuacji, w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, będzie nią jedynie kara zawieszenia w prawie do wykonywania zawodu radcy prawnego na czas jednego roku i sześciu miesięcy, która to wraz z dodatkowo orzeczonym już zakazem wykonywania patronatu na czas trzech lat, jako nieprzekraczająca stopnia winy sprawcy, tj. obwinionego radcy prawnego, będzie współmierna do jego zawinionego działania oraz w kontekście społecznej szkodliwości czynu obwinionego jest karą zasłużoną i sprawiedliwą. Ta kara spełni potrzeby w zakresie kształtowania świadomości społecznej dotyczącej zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego.

Mając na uwadze przytoczoną powyżej argumentację Wyższy Sąd Dyscyplinarny działając jako sąd odwoławczy, przy braku okoliczności, które należy brać pod uwagę z urzędu - art. 439 k.p.k. i 440 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych - działając na podstawie art. 437 §1 k.p.k. w z zw. z art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i zgodnie z § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, ustalając wysokość tych kosztów na kwotę 1300,00 złotych (słownie złotych: jeden tysiąc trzysta) i obciążając nimi w całości obwinionego radcę prawnego M. S..